

ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ

МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»

*Навчально-науковий інститут
менеджменту та психології*

*Кафедра публічного управління і
проектного менеджменту*

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Фандрейзинг і проектний менеджмент

Загальна інформація	Пояснення
Ступінь вищої освіти*	другий (магістерський), третій (освітньо-науковий)
Освітня програма*	без обмежень
Спеціальність*	без обмежень
Рік навчання, семестр*	відповідно до навчальних планів
Кількість кредитів*	3
Форма навчання*	денна, заочна
Форма підсумкового контролю*	залік
Мова викладання*	українська
Інформація про викладачів	
Лектор 1	<p style="text-align: center;">Бережна Галина Віталіївна <i>кандидатка економічних наук, доцентка</i></p> <p>Доцентка кафедри публічного управління і проектного менеджменту</p>
Профайл лектора 1	<p>ORCID iD: https://orcid.org/0000-0002-0596-8534</p> <p>Профіль у Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=W65EIL0AAAAJ&hl=uk</p>

	<p>Профайл на сайті ДЗВО «УМО»: http://umo.edu.ua/institutes/imp/struktura-institutu/kaf-upravl-proekt/sklad/berezhna-ghalina-vitalijivna</p>
Лектор 2	<p>Шмагун Антоніна Вікторівна <i>Кандидатка наук з державного управління</i></p> <p>Старша викладачка кафедри публічного управління і проектного менеджменту</p>
Профайл лектора 2	<p>ORCID iD: https://orcid.org/0000-0002-4599-3742</p> <p>Профіль у Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=e35tZTkAAAAJ&hl=uk</p> <p>Профайл на сайті ДЗВО «УМО»: http://umo.edu.ua/institutes/imp/struktura-institutu/kaf-upravl-proekt/sklad/shmaghun-antonina-viktorivna</p>
Канали комунікації*	<p>Сторінка кафедри: http://umo.edu.ua/institutes/imp/struktura-institutu/kaf-upravl-proekt/o-kafedre</p> <p>Електронна пошта: kafedraupzd@ukr.net; galina.berezhnaya@uem.edu.ua; antoninasmagun@uem.edu.ua</p>
Про навчальну дисципліну	
Анотація курсу: в т.ч. мета та цілі курсу*	<p>Мета – формування у здобувачів вищої освіти системи знань з теорії та практики процесу залучення ресурсів на реалізацію проектів.</p> <p>Основні завдання: розкрити сутність, принципи та основні поняття фандрейзингу; визначити особливості залучення грантів та співпраці із фондами; визначити найбільш прості та зручні шляхи досягнення поставлених цілей, за рахунок залучення ресурсів на реалізацію проекту; здійснювати планування та будувати логічну схему проекту в процесі залучення ресурсів від грантодавчих установ; оволодіти основами складання проекту, заявки, бюджету проекту, звітності та подяки.</p>
Компетентності та результати навчання*	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – особливості процесу залучення грантів; – методи роботи фандрейзера; – етапи фандрейзингової діяльності; – основні принципи складання заявки на залучення гранту;

	<p>– особливості планування бюджету проєкту, ведення супровідної документації і звітності;</p> <p>уміти:</p> <p>– визначати та обґрунтовувати види та джерела ресурсів, форми підтримки та інструменти фандрейзингу, що будуть найоптимальнішими для розробленого проєкту;</p> <p>– здійснювати пошук діючих конкурсів за допомогою Інтернет-ресурсів для проєкту;</p> <p>– визначати та вибирати основні види стратегій, які доцільно використовувати в фандрейзинговій діяльності;</p> <p>– формувати проєктну заявку для подання на грантові конкурси, складати бюджет проєкту та визначати види звітності, які необхідно подавати донорам у процесі реалізації проєкту.</p>
--	--

Структура курсу*	<p>Тема 1. Сутність, принципи та основні поняття фандрейзингу</p> <p>Тема 2. Досвід та перспективи розвитку фандрейзингу</p> <p>Тема 3. Фандрейзингова діяльність та форми її підтримки</p> <p>Тема 4. Фонди та гранти</p> <p>Тема 5. Планування фандрейзингової діяльності</p> <p>Тема 6. Вибір стратегії та звернення</p> <p>Тема 7. Бюджет та результат діяльності фандрейзингу</p> <p>Тема 8. Основні методики роботи фандрейзера</p>
------------------	---

Структура навчальної дисципліни

Назви теми	Кількість годин			
	Усього	денна / заочна форми		
		у тому числі		
		л.	практ.	с/р
Тема 1. Сутність, принципи та основні поняття фандрейзингу	11 / 11	2 / 2	2 / 0	7 / 9
Тема 2. Досвід та перспективи розвитку фандрейзингу	11 / 11	2 / 0	2 / 0	7 / 11
Тема 3. Фандрейзингова діяльність та форми її підтримки	11 / 11	2 / 2	2 / 0	7 / 9
Тема 4. Фонди та гранти	11 / 11	2 / 0	2 / 0	7 / 11
Тема 5. Планування фандрейзингової діяльності	11 / 12	2 / 2	2 / 0	7 / 10
Тема 6. Вибір стратегії та звернення	11 / 11	2 / 0	0 / 2	9 / 9
Тема 7. Бюджет та результат діяльності фандрейзингу	12 / 11	2 / 0	2 / 0	8 / 11
Тема 8. Основні методики роботи фандрейзера	12 / 12	2 / 0	2 / 2	8 / 10
Всього	90	16 / 6	14 / 4	60 / 80

№	Назва теми	Зміст самостійної роботи	Кількість годин денна/заочна
1	Тема 1. Сутність, принципи та основні поняття фандрейзингу	Визначити сутність категорії «фандрейзинг» та суміжних понять. Охарактеризувати напрямки застосування та завдання	7 / 9

		фандрейзингу. З'ясувати сутність та основні мотиви донорства. Визначити роль особистого звернення до донорів та місце волонтерів у даному виді співпраці. Визначити правила успішного та причини невдалого фандрейзингу. Розглянути метод обстеження – анкетування як засіб визначення проблем, потреб та цільових груп для розроблення проєкту фандрейзингової кампанії.	
2	Тема 2. Досвід та перспективи розвитку фандрейзингу	Описати історичні корені фандрейзингу в Україні та навести приклади його використання. Визначити, на свій розсуд, найкращий досвід фандрейзингу за кордоном (країна на вибір). З'ясувати можливості застосування ІТ-технологій та роль PR-технологій в фандрейзинговій діяльності. З'ясувати проблеми розвитку благодійності в Україні. Обґрунтувати своє бачення перспектив розвитку фандрейзингу в Україні. Обговорити дані анкетування та визначитися із напрямом, сферою застосування та тематикою вашого проєкту (методом мозкового штурму).	7 / 11
3	Тема 3. Фандрейзингова діяльність та форми її підтримки	Ознайомитися із законодавчою базою благодійної діяльності в Україні. З'ясувати види можливих необхідних ресурсів для реалізації проєктів та джерела їх залучення. Визначити форми підтримки проєктів в Україні та їх особливості. Ознайомитися з діючими інструментами фандрейзингу в Україні та закордонних країнах. Визначити та обґрунтувати види та джерела ресурсів, форми підтримки та інструменти фандрейзингу, що будуть найоптимальнішими для вашого проєкту. З'ясувати, які закордонні інструменти фандрейзингу можна і доцільно застосовувати в Україні.	7 / 9
4	Тема 4. Фонди та гранти	Визначити перелік ресурсів, які дозволяють здійснювати фандрейзингову діяльність. З'ясувати особливості пошуку грантів в Україні. Обговорити практику співпраці закордонних фондів в Україні. З'ясувати критерії відбору програм, фондів та грантів для вашого проєкту. Переглянути вітчизняні та закордонні сайти на пошук грантів. Здійснити пошук діючих конкурсів за допомогою Інтернет-ресурсів для вашого проєкту.	7 / 11

5	Тема 5. Планування фандрейзингової діяльності	Розглянути модель планування фандрейзингу. З'ясувати основні кроки фандрейзингу. Виконати вправи на опис проблеми. Розглянути сутність відбору цільової групи. Визначити особливості формулювання мети та завдань проекту. Виконати вправи на визначення мети та завдань проекту. Обґрунтувати вибір методів для досягнення мети. Виконати вправи на визначення очікуваних результатів. Розглянути сутність основних інструментів оцінки проектів.	7 / 10
6	Тема 6. Вибір стратегії та звернення	Визначити, які основні види стратегій доцільно використовувати в фандрейзинговій діяльності. З'ясувати складові спонсорського пакету. Розглянути етапи підготовки резюме. Принципи написання автобіографії. Особливості складання рекомендаційних листів тощо.	9 / 9
7	Тема 7. Бюджет та результат діяльності фандрейзингу	З'ясувати основні статті видатків бюджету проекту. Навчитися складати бюджет проекту. Визначити види звітності, які необхідно подавати донорам у процесі реалізації проекту. Розробити лист-подяку донору. Розглянути види подяки та хід взаємовідносин з донором після закінчення проекту. З'ясувати методи здійснення моніторингу і оцінки проектів.	8 / 11
8	Тема 8. Основні методики роботи фандрейзера	З'ясувати сутність менеджменту орієнтованого на результат та основних його ознак. Розглянути особливості корпоративного фандрейзингу. З'ясувати особливості методики фінансової діяльності з державними установами та органами місцевого самоврядування. Розглянути особливості приватних пожертв. Визначити особливості роботи з бізнес-структурами.	8 / 10
Всього			60 / 80
Місце дисципліни в освітній траєкторії здобувача вищої освіти		Дисципліна інтегрує відповідно до свого предмету знання з іншими галузями знань: управлінських, соціологічних, психологічних, економічних наук тощо.	
Розширена інформація			
Методи, технології навчання та викладання		Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням презентацій, семінари, фасилітовані дискусії-обговорення. Самостійна робота здобувачів вищої освіти: виконання індивідуальних навчальних завдань і проектів.	

	Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни та зацікавленості.
Засоби навчання	Мультимедійна апаратура, екран, бібліотечні фонди, проектор, екран, фліпчарт, онлайн сервіси, застосунки для опитування, візуалізації, оцінювання.
Інформаційні ресурси*	<p style="text-align: center;">Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бабій О.Я. Посібник з фандрейзингу для бізнес-об'єднань. Київ, 2017. 168 с. https://platforma-msb.org/wp-content/uploads/2018/03/Fundraising_for_VMOs_Babij_2017.pdf 2. Закон України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17#Text 3. Закон України «Про волонтерську діяльність» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text 4. Кобзарев О. Фандрейзинг. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / Асоціація міст України. К.: ВІ ЕН ЕЙ, 2015. 84 с. https://fundraiser.games/uploads/files/materials/41/d5b5795ec39d877439215835884e1234.pdf 5. Нагірська К. Грант-менеджмент: Просто про складне: навчально-практичний посібник. Підготовлено в рамках реалізації проєкту за фінансової підтримки House of Europe та ЄС. 2022. 58 с. 6. Настанова з проєктного менеджменту для переміщених, відновлених, новостворених і працюючих у викликах криз українських організацій громадянського суспільства / Укладач: Коновалов А. Рівне / Харків, 2022. 80 с. 7. Скорик М. Дієвий краудфандинг: що потрібно знати громадській організації, щоб ефективно збирати пожертви через власний сайт / Центр інформації про права людини. Київ, 2018. 30 с. https://fundraiser.games/uploads/files/materials/36/1ea6628e9-51f0bde58d-39347dff4b48b.pdf 8. Сорока С.В., Лізаковська С.В. Нормативно-правове забезпечення розвитку фандрейзингу в Україні / Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права. 2021. № 2. С. 29–34. DOI: https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/-2021.2.5 9. Урсалов Є.І. Алгоритм управління фандрайзинговою діяльністю для об'єктів соціального підприємництва / Social Economics. 2015. № 2. С. 187–197. 10. Фандрейзинг, або залучення ресурсів для ідей і проєктів: короткий практичний посібник для планування фінансової діяльності громадських організацій / Укладання та упорядкування матеріалів: Стащук І., Лисенко В. Запоріжжя, 2021. 52 с. https://www.stepngo.in.ua/wp-content/uploads/2021/02/-fundraising-for-ngos.pdf

11. Чернявська О.В., Соколова А.М. Фандрайзинг : навч. посіб. Київ, 2015. 272 с.
12. Чиркова Ю.Л., Лиса Д.С. Роль фандрейзингу в умовах розширення джерел фінансування ініціатив вітчизняних суб'єктів господарювання: міжнародний досвід та особливості застосування у час війни / Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку. 2022. № 2 (8). С. 312–319. <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2022/dec/29546/220972maket-316-323.pdf>
13. Шаповалова Т.В. Соціальне підприємництво і фандрейзинг: навч. посіб. К.: МФСА, 2016. 186 с.

Додаткова література

14. Деліні М.М. Фандрайзинг та донорство як інструменти реалізації соціально-економічної відповідальності підприємництва / Причорноморські економічні студії, 2017. Вип. 23. С. 75–78.
15. Іноземні недержавні фонди в Україні: Аналітична доповідь. Наук. ред. І. Бураковський; автори: І. Бураковський, Є. Ангел, В. Кравчук, С. Юхименко. К.: Інститут економічних досліджень та політичних консультацій, 2018. 65 с.
16. Інтерактивна навчальна платформа FUNdraiser <https://fundraiser.games/>
17. Краплич Р. Залучення фінансування з місцевих джерел для неприбуткових організацій. Рівне, 2002. 184 с. http://www.moya-rodyna.org.ua/files/Zaluchennia_finansuvannia_z_miscevyh_dgerel_dlia_netryb_org.pdf
18. Ключі ефективного фандрейзингу: онлайн-курс, розроблений Інститутом лідерства та управління УКУ за підтримки ЮНІСЕФ та Уряду Кореї https://www.youtube.com/playlist?list=PLpLtqi-LsXZK_PtmNc4L0C6jn-ReRspnkt
19. Куц С. Фандрайзинг АВС : навч. посіб. К.: Центр філантропії, 2008. 92 с.
20. Ноздріна Л.В., Критович О.І. Застосування ERP-систем у фандрейзингу вищої школи / Збірник наукових праць «Соціально-економічні відносини в цифровому суспільстві», 2022. Т. 1, № 43. С. 22–29. DOI: <https://doi.org/10.55643/ser.1.43.2022.432>
21. Проектний менеджмент в діяльності громадських організацій / За заг. ред. Дмитрук Н. Полтава, 2020. 96 с. https://initiative.org.ua/wp-content/uploads/2021/03/Posibnyk_Fond-2020_kor.pdf
22. Соколова А.М. Механізм управління фандрайзинговою діяльністю організацій громадянського суспільства: сутність та структура / Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2016. № 2 (74). С. 108–115.

23. Соколова А.М. Фандрайзингова діяльність: сутність, особливості та перспективи розвитку / Економіка та держава. 2013. № 1. С. 13–16.

Правила та вимоги

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний контроль і самостійна робота								ІЗ	Всього
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
10	10	10	10	10	10	10	10	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C	добре	
64-74	D	задовільно	
60-63	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінювання досягнень здобувача вищої освіти*

Дедлайни та перескладання*

Процедура перескладання та повторного вивчення дисципліни регламентується внутрішніми нормативними документами Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «УМО».

1. Положення про організацію освітнього процесу у ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
Режим доступу: <https://is.gd/sAlbOa>

2. Порядку ліквідації академічних заборгованостей у ННІМП ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
Режим доступу: <https://is.gd/Pp6v3s>

<p>Правила академічної доброчесності *</p>	<p>Правила та принципи академічної доброчесності (дотримання етичних принципів та визначених правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності з метою забезпечення довіри до результатів та / або наукових досягнень) регламентуються внутрішнім нормативним документом «Положення про академічну доброчесність у ДЗВО «Університет менеджменту освіти».</p> <p>Режим доступу: https://is.gd/jzXTSw</p>
<p>Навчання здобувачів вищої світи з особливими потребами</p>	<p>В Навчально-науковому інституті менеджменту та психології ДЗВО «УМО» розроблено комплекс заходів для забезпечення права осіб з інвалідністю на здобуття якісної вищої освіти з урахуванням їх потреб та можливостей, а також рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності).</p> <p>Положення «Про освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому інституті менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти»</p> <p>Режим доступу: https://is.gd/OSEnc9</p>
<p>Правила отримання зворотної інформації про дисципліну</p>	<p>Формами отримання зворотного зв'язку із здобувачами вищої освіти є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виконання письмових робіт із поданням їх через корпоративну електронну пошту або на навчальний Google-диск. 2. Виконання індивідуальних творчих завдань із поданням їх через корпоративну електронну пошту або на навчальний Google-диск, презентація результатів. 3. Онлайн консультації з навчальної дисципліни. 4. Анкети та результати зворотного зв'язку: http://umo.edu.ua/anketuvannja-zvo
<p>Оновлення</p>	<p>Здійснюється кожного року, спираючись на аналіз новітніх наукових досліджень та практичних доробок в галузі проектного менеджменту. Процедура внесення змін регламентується внутрішніми нормативними документами Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «УМО».</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Положення «Про освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому інституті менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» <p>Режим доступу: https://is.gd/OSEnc9</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Положення «Про робочу програму навчальної дисципліни у Навчально-науковому інституті менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» <p>Режим доступу: https://is.gd/tc4Sql</p>